No. 140. DINGSDAG 22 NOVEMBER. 1859.

ZES EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2.30, buiten Assen franco per post *f* 2.45. — De prijs der Advertentien is van een tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel meer *f* »-15, behalve *f* »-35 zegelregt.

DRENTHES TOEKOMST.

Niets gaat ons zoo zeer ter harte als de bloei en welvaart van Drenthe. Wij hebben ons dan ook verheugd met groote verheuging in het berigt, dat de Tweede Kamer het ontwerp van wet tot bekrachtiging van eenige artikelen der concessien voor den Noorder- en Zuiderspoorweg heeft goedgekeurd. Wij hopen dat de Eerste Kamer dit voorbeeld zal volgen, en daardoor Drenthes vooruitzigt op een spoorweg verzekerd zal zijn. Drenthe heeft groote verpligting aan het tegenwoordig Ministerie, dat zich door geene insinuatien, met hoeveel aandrang ook, zelfs tot in de laatste oogenblikken, gedaan, heeft laten bewegen om de lijn van Groningen over Assen naar Meppel uit de concessie te ligten. Thans is gelukkig de staat van zaken zoodanig, dat er geene sprake meer van amendementen zijn kan, en het wetsontwerp óf verworpen óf aangenomen dient te worden. Wij hebben, gelijk wij zeiden, alle hoop, dat de Eerste Kamer het zal aannemen. De Kamer zal begrijpen dat het verlangen naar en de behoefte aan spoorwegen in het Vaderland dringend zijn en volstrekt bevrediging eischen; dat, al laten de tegenwoordige concessien velen wenschen onvoldaan of strijden daarmede, daardoor de wenschen van de meerderheid in den lande bevredigd worden; dat een ander ontwerp zeer waarschijnlijk nog veel meer ontevredenheid en beweging, altijd groote vertraging zou veroorzaken, en dat in allen gevalle, bij de verschillende en dikwijls strijdige belangen welke de onderscheidene plaatsen en provincien hebben, de Hooge Regering op het onpartijdigst standpunt staat, om een spoorwegplan te ontwerpen, dat het meest in het algemeen belang is.

Wanneer de Eerste Kamer aan deze verwachting beantwoordt, gaat Drenthe eene schoone toekomst te gemoet.

Een spoorwegbaan, de welvaart brengende levensader van den nieuwen tijd, zal hetzelve doorsnijden, en, al moge deze in de eerste tijden den bloei niet zigtbaar vermeerderen, Drenthe behoeft geen vrees te koesteren, dat het door gemis aan spoorwegen zal kwijnen en op de baan der vooruitgang, bij andere gewesten, zal achteruitgezet worden.

De nieuwe kanalen, die in Drenthe aangelegd worden, het Drentsche-Kanaal, het Oranje-Kanaal en het Noordwillems-kanaal, naderen derzelver voltooijing, of zijn genoegzaam afgewerkt, en beloven milde bronnen van zegeningen voor onze Provincie te worden. Het Meppelerdiep, de uitweg van alle deze kanalen naar zee, zal verbeterd worden, al wordt deze verbetering ook al niet uitgevoerd op zulk eene groote schaal, als wij, vooral in het belang van Meppel, wel gewenscht hadden; de Staphorster sluis zal uit handen van particulieren in die van het Rijk overgaan. De oude veste Coevorden zal door het kanaal naar Ane verjongd worden. Er worden onderhandelingen gevoerd, om de Drentsche hoofdvaart ook des zomers van genoegzaam water te voorzien, een allernuttigste en dringend noodzakelijke maatregel, die een punt van behandeling zal uitmaken in de aanstaande vergadering der Prov. Staten van Drenthe. Voor een kanaal van Hoogeveen naar Coevorden, eene voor de Provincie zeer belangrijke onderneming, is concessie aangevraagd.

Straatwegen, eene vroeger in Drenthe ongekende weelde, zijn in de laatste jaren met verwonderlijken ijver allerwege daargesteld, en kon de Hooge Regering besluiten, om weder als vroeger, subsidien te verleenen, binnen acht á tien jaren zouden alle gemeenten in Drenthe door straatwegen verbonden zijn. Hopen wij, dat de voortdurende ontvangst van ruime Indische baten de Regering in staat zal stellen om tot de vroegere vrijgevigheid terug te keeren.

Maar niet alleen de middelen ter bevordering van welvaart vermeerderen, ook de welvaart der ingezetenen neemt zigtbaar toe. De veestapel breidt zich uit en de kwaliteit van het vee wordt beter; nieuwe landen worden aangemaakt en de bestaande verbeterd; allerwege ziet men welvaart, behalve welligt te Smilde en te Hoogeveen, waarvoor de beide laatste drooge jaren zeer noodlottig waren.

Wanneer Drenthes welvaart blijft toenemen in die mate als in de laatste tien jaren het geval is geweest, waarlijk het jaar 1900 zal geen volksvertegenwoordiger over Drenthe hooren spreken als onlangs de heer *Schimmelpenninck van der Oije* in de Tweede Kamer deed, en Drenthe zal in dat jaar, door vermeerderde opbrengst van belastingen ruim vergoed hebben de offers, welke de schatkist aan hetzelve gebragt heeft of nog zal brengen.

De mensch is maar al te zeer geneigd tot klagen bij den minsten tegenspoed, dat het niet eene dure verpligting zou zijn, wanneer het ons wel gaat, dit dankbaar te erkennen.

W. G.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

22 Nov.

De Londensche *Morning Post* zegt, dat Engeland op het te houden congres in de regte verhouding zal trachten te brengen:

1o. den *Oostenrijkschen hoogmoed;*
2o. den Franschen *invloed;*
3o. de *toegenegenheid* voor Italie van de Engelschen
4o. de *wenschen* der Italianen.

Dat zal het trachten te doen door raadgeving, maar *deze* in geen geval nadruk bijzetten door *bajonnet* of *zwaard*. Slaagt het niet in zijn voornemen, welnu, de uitspraak van het congres strijdende met de inzigten van het Italiaansche Volk, *kan* aan het elve niet worden *opgedrongen*. Een congres toch, als dat, 't welk over eene maand zal worden gehouden, laat den Italianen *volle vrijheid*, om verder naar *eigen goedvinden* te handelen. Wil men b.v. het gezag des Pausen over de Legatien en dat van het Huis von Habsburg Lotharingen herstellen, dan hebben de Toscaners en de bevolking der Romagna niets anders te doen, dan eenvoudig te zeggen: „wij gehoorzamen aan dat congresbesluit n i e t.”

Maar — dan kan Napels ook zeggen: „ik sla de raadgevingen van het congres, ten aanzien van verbeteringen van het zedelijk en stoffelijk welzijn van mijne onderdanen, in den wind!”

Maar — dan kan Oostenrijk spotten met het bevel: „Verona en Mantua hebben voortaan eedgenootschappelijke troepen en Venetie ontvange een afzonderlijk Bestuur!”

Dat is zoo, maar het beginsel van n i e t tusschenkomst is als een tweesnijdend zwaard en men moet het aannemen met het goede en het kwade, ja met al deszelfs toepassingen.

De ultramontaansche pers schreeuwt: „het regentschap, opgedragen aan den heeer *Buoncompagni*, is niets anders dan de uitoefening van het souvereiniteits gezag over Midden-Italie door Koning *Victor Emmanuel*” en—zij heeft g e l ij k.

De groote vraag is echter, of Keizer *Napoleon* die politieke onderhandsche schikking evenzeer *van harte* als *luide* afkeurt en, is het eerste waar, of hij dan daartegen *doen zal* wat hij *kan*.

In 't laatste geval zal het moeten blijken of het Engelsche Gouvernement bij zijne leus blijft: „ik gebruik ten behoeve van Italie *bajonet* noch *zwaard*.

Het congres zal te Parijs worden gehouden. Dat is eene attentie aan Keizer *Napoleon III* bewezen.

Men zegt nu, dat ook Engeland zich tegen een Sardinisch regentschap over Midden-Italie heeft verklaard!

Wij beleven wonderlijke tijden

Engeland zou op 20 jl. nog geene officiële uitnoodiging om deel te nemen aan het congres, hebben ontvangen.

Die zal echter wel niet uitblijven.

Keizer *Napoleon*, zoo schrijft men, zal op het congres ook vragen: „neem het artikel uit de Weener verdragen 't welk zegt: „„het geslacht *Bonaparte* is ten eeuwigen dage vervallen van den Franschen troon.””

Uit Parijs wordt hierop geantwoord: „Keizer *Napoleon* III acht het beneden zich om zoo iets van Europa te vragen!”

Inderdaad — die zoo *gehoord* wordt als hij *spreekt* en die zooveel *deed*, kan zeggen: „ik hecht voor *mij* weinig waarde van dat stuk papier van 1815!”

Zal ridder *Buoncompagni* het regentschap aannemen?

Men meldde eerst, dat hij al op reis was naar Midden-Italie maar het blijkt nu, dat hij nog te Turijn is, ja er zijn, die reeds openlijk durven verkondigen: „Koning *Victor Emmanuel* verloochent Italie. Hij heeft voor het ongelukkige Volk niets over dan „groote woorden” en toont slaafsche gehoorzaamheid aan Keizer *Napoleon*. *Hij* kon het regentschap niet aannemen — de Prins van Caragnan moest het regentschap weigeren — ridder *Buoncompagni* nam het aan, maar heeft geen haast. *Garibaldi* legde het commando over het leger van midden-Italie neder en wordt luitenant-generaal in Sardinische dienst. . . . .” inderdaad, een ongeluksprofeet voor Midden-Italie, is daarom nog geen dwaas.

Hopen wij, dat de tijd veler regtmatige vrees spoedig doe verdwijnen!

De Sardinische Minister van Onderwijs, de heer *Cusola* wilde volledige vrijheid van onderwijs en ondervond hierin tegenwerking. Hij vroeg daarop, en 't was cordaat, zijn ontslag. Het laatste werd hem niet gegeven, doch het eerste werd toegestaan. Dubbele redenen heeft het Volk alzoo om zich te verheugen.

Te midden van al dat Italiaansch rumoer spreekt men in Engeland met grooten ernst over een oorlog tusschen dat Rijk en Frankrijk, als eene zaak, die buiten allen twijfel is, en zelfs de *Morning Post* zegt: „het zou kunnen gebeuren, dat wij te eeniger tijd met Frankrijk in oorlog geraken, maar dat zal niet zijn ten gevolge van een *plotselingen* en *onverwachten* inval.”

't Is daarom dat zich in genoemd Rijk eene vereeniging heeft gevormd, tot het daarstellen van vrijwillige scherpschutters corpsen. Voorzitter is de Minister van oorlog en onder-voorzitters Lord *Palmerston* en *Derby*, twee politieke tegenvoeters, maar in gevaar voor Engeland tijdelijk één van hart en zin. De Koningin en prins *Albert* keuren die vereeniging goed, en zullen prijzen aan de beste schutters verleenen. Toen Groot Brittanje eene onvriendelijke visite verwachtte van wijlen *Napoleon I* (1804) boden zich 379 943 vrijwilligers aan. Nu zouden er zeer zeker ruim 800,000 opkomen ten einde den neef van den grooten Oom, behoorlijk te ontvangen.

De Engelschen zijn dus gewapend tegen eene Fransche overrompeling, ten einde te voorkomen dat Londen met een handgreep bemagtigd, en de kelders der bank te geplunderd worden. Hoe verlokkend dat ook voor de Zouaven zoude zijn, de tijd is voorbij, dat men daarover mogt droomen.

Frankrijk heeft nog wel twaalf maanden noodig, zegt het Ministeriële Engelsche blad de *Observer*, in allen ernst, om Engeland aan te vallen.

Nog wel twaalf maanden, maar hoe spoedig zijn die voorbij als *Napoleon dan* het voornemen wilde uitvoeren,- om Waterloo en St. Helena te wreken! Als hij Engeland wil brengen in den toestand waarin Spanje en Portugal tegenover Frankrijk thans verkeeren!

Zouden wij inderdaad een oorlog te gemoet gaan, tusschen die beide kolossale magten van Europa?

Inmiddels verkoopen Engelsche kooplieden ammunitie en allerlei krijgsbehoeften aan hunne Fransche collega's.

Zij vreezen dus weinig voor de Fransche vijandschap of zijn — *zeer winzuk*!

De ultramontaansche bladen in Frankrijk, verstoord over 's Keizers verbod, 't welk hun belet de herderlijke brieven der Bisschoppen, ten gunste van de wereldlijke magt van den Paus en beklag inhoudende over de benaauwde positie, waarin *Pius IX* verkeert te plaatsen, deelen telkens aan hunne lezers mede dat deze of gene prelaat weder zoodanigen brief liet uitgaan.

De Fransche *Moniteur* laakt de *bedoeling*, waarmede dat geschiedt en zegt, dat 's Keizers vertrouwen op de Bisschoppen steeds is beantwoord door hunne v o o r b e d e en dat het Gouvernement het bewuste verbod alleen heeft uitgevaardigd uit g e v o e l van o n t z a g voor de godsdienst.

Dat is: eerst *geknepen* en toen *geaaid*!

Spanje heeft *wigtige* redenen, om den oorlog tegen Marocco met alle kracht voort te zetten en vele houders van schuldbrieven roepen met den Keizer van Frankrijk: dring door tot in de schatkamer des Sultans te Mesquinez, die aan edele metalen en edelgesteenten bevat eene waarde van *twee honderd vyftig millioen gulden*.

Eene deputatie uit Toscane is te Turijn aangekomen om te protesteren tegen het regentschap van den commandeur *Buoncompagni*.

De Koning heeft haar niet — de Prins van Carignan zal haar wel ten gehoore ontvangen.

't Gerucht loopt zelfs, dat de Koning, uit verdriet, de kroon wil afzetten.

De nieuwe grootvizier van Turkije, die hervormen *wil* en *moet* heeft reeds commissien benoemd, die *ontwerpen* en *voorstellen* tot bezuiniging zullen indienen.

Dat is *iets* gedaan, maar nog niet *veel*.

Hij deed echter meer en wel dit: in een edict *berispt* hij de weelderige leefwijze der ambtenaren en gaf eenige voorschriften tot beperking van de p r o n k z u c h t der vrouwen!

Dat is vroeger ook al eens gebeurd, maar de Sultane favorite van den Grooten Heer liet, toen zij dat bevel had gelezen, onmiddelijk ettelijke manufactuur- en galanteriemagazijnen ledig koopen en zond de onbetaalde rekeningen aan den finantiëlen hervormer des Rijks.

Deze — 't was de Sultane favorite! — kneep de oogen digt en 't hek was van den dam!

Zal het nu ook weder dezelfde Turksche comedie zijn?

De Missie vicarius *Müller* uit Berlijn sprak op de vergadering der Catholieke genootschappen te Freiburg over het Gustav Adolph-genootschap, en legde eene kaart voor, waarop de door het genoemde genootschap ondersteunde plaatsen, volgens hare geographische ligging, zijn aangeteekend; 64 dezer plaatsen liggen in Bohemen, Hongarije en Moravie, en een niet onbeduidend aantal in Frankrijk. Het krachtdadigste hulpmiddel tegen deze proselytische pogingen was de ijverige ondersteuning van het Bonifacius-genootschap.

Professor *Alzog* refereerde in den naam der afdeeling voor wetenschap en drukpers; de afdeeling stelt voor de vernieuwing van het in de algemeene vergadering des vorigen jaars te Keulen genomen besluit, betrekkelijk de

drukpers. Verder stelde genoemde afdeeling voor, de aanneming van het door Professor Dr. *Sepp* gemaakte voorstel (zie ons no. 145); aldus gemodificeerd: „De vergadering verklaart, dat zij de strekking der *Köllnische Zeitung*, wegens hare vijandelijke rigting tegen de katholieke Kerk en haar heilig Opperhoofd met verontwaardiging afkeurt.”

Dr. *Sepp* wilde voor *wegens* het woordje *reeds* ingelascht hebben.

Domcapitularius *Moufang* uit Mainz zeide: „als het allen die over de vrijheid spreken, met deze vrijheid ernst was, dan zouden er niet zoo vele vijanden der kerkelijke vrijheid bestaan, en het zou niet plaats hebben, dat zelfs dezulken, die als goede Katholieken bekend zijn, deze vrijheid der Kerk, om het zacht uit te drukken, ten minste met wantrouwen beschouwen. Zij wanen, dat alsdan de geheele oppervlakte der aarde met kloosters bedekt zoude worden, de nationale rijkdom groot nadeel lijden, en een gebrek aan huwbare maagden ontstaan zoude. Deze bekommeringen zijn van allen grond ontbloot. Kloosters zouden er, wel is waar, ontstaan en *moeten* ontstaan, maar hun ontstaan zal niet dan zeer langzaam zijn, en dat de mannen uit gebrek aan trouwlustige meisjes onvrijwillige oude vrijsters zouden worden, hieraan bestaat volstrekt geen vrees. Voor de Kerk zijn de huwelijken even zoo noodzakelijk als voor den Staat; wijl immers de familie de grondslag is, waaruit zoowel de eene als de andere ontstaat, en, mogten er eenmaal geene huwelijken meer zijn, dan houden onze algemeene vergaderingen van zelve op.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

In de zitting der Tweede Kamer, op Vrijdag 19 jl. gehouden, antwoordde de Minister van Binnenlandsche Zaken op de bedenkingen van onderscheidene sprekers, daarop werden de algemeene beraadslagingen gesloten en lichtte de heer *Thorbecke* zijn voorstel toe, een voorstel dat de rigting der lijnen aanwees, kracht spaarde tot verbetering van waterwegen, vrijheid gaf aan de Regering, om *bijlijnen* aan te leggen, vooral door Drenthe, Gelderland en Limburg en minder geld kostte.

De Voorzitter merkte hierop aan, dat genoemd voorstel, volgens zijne meening, niet als eene wijziging van het wets-ontwerp kon worden beschouwd en dus, te dien aanzien gehandeld behoorde te worden naar de voorschriften der grondwet en van het reglement van orde. Dat lokte eene belangrijke discussie uit, die gevolgd werd van eene stemming over de vraag: moet het voorstel des heeren *Thorbecke* als een *amendement* worden aangenomen?

Die vraag werd met 37 tegen 32 stemmen ontkennend beantwoord.

Voor stemden de heeren: Heemskerk, Olivier, Lycklama à Nyeholt, van Franck, van Akerlaken, Taets van Amerongen, Westerhoff Wintgens, ter Bruggen Hugenholtz, Godefroi, van Hall, van Nispen van Sevenaer, Duymaer van Twist, Thorbecke, Poortman Wybenga, van Zuylen van Nyevelt, Dirks, Kien, de Poorter, van Lynden, Idzerda, Begram, van Heukelom, Kingma, van Voorthuysen, van der Linden, van Asch van Wijck, van Reede van Oudtshoorn, Mackay, van Hoëvell, en Elout van Soeterwoude.

Tegen de heeren: Hoffman, Meeussen, Strens, van der Veen, Reinders, Dommer van Poldersveldt, de Lom de Berg, Anemaet, Schimmelpenninck van der Oije, Oomen, Hoynck van Papendrecht, Schimmelpenninck, Hoekwater, van Diggelen, Sloet tot Oldhuis, de Bieberstein, Slicher van Domburg, Betz, Storm van 's Gravesande, de Kempenaer, Meylink, van der Poel, van Heiden Reinestein, Jespers, Gevers Deynoot, Bots, Sander, Hengst, Luyben, van Wintershoven, Zylker, van Eck, Beens, Wichers, Dullert en de Voorzitter.

De motie, die door den heer *Forecst* zou ingediend zijn als het Regerings voorstel verworpen was geworden, luidde aldus:

„De Kamer, van oordeel dat het wenschelijk is, dat bij de wet worde bepaald, welke spoorweglijnen, zoo noodig met ondersteuning uit 's Rijks schatkist, zullen worden daargesteld, opdat de Waterstaat met den bouw onmiddelijk aanvange, om dien, zoo het werk niet geheel of gedeeltelijk aan eene of meer maatschappijen wordt overgedragen, binnen tien jaren te voltooijen, noodigt de Regering uit, haar zoo spoedig mogelijk een daartoe strekkend wets ontwerp aan te bieden.”

In de zitting van den volgenden dag stelde de heer *Kingma* een amendement op artikel 1, strekkende tot toevoeging eener nieuwe lijn van Leeuwarden over Heerenveen naar Meppel.

Ook de heer *Reinders* diende een amendement in, 't welk de concessionarissen zou verpligten eene lijn van Groningen naar Leer aan te leggen. Over een en ander werd breedvoerig gesproken en ook door sommige leden weder aangedrongen, om de lijn van Groningen over Assen naar Meppel te laten vervallen.

De Regering verklaarde zich tegen beide amendementen, om finantiële bezwaren, en daarop werd (zooals wij onze geabonneerden per extra-blaadje reeds bekend gemaakt hebben) artikel 1, betreffende den *Noorder-Spoorweg* aangenomen met 42 tegen 29 stemmen.

Art. 1 betreft den aanleg en de exploitatie van een spoorweg van Arnhem, langs Zutphen, Deventer, Zwolle, Meppel, Assen, Groningen, Leeuwarden en Franeker, tot Harlingen; — van een spoorweg van Zutphen, langs Enschede, naar de Duitsche grenzen en van een spoorweg van Zwolle naar Kampen.

Tegen stemden de heeren: Olivier, Poortman, van Foreest, Thorbecke, Elout van Soeterwoude, van Hall, Heemskerk, van Akerlaken, Lycklama à Nyeholt, Kingma, Idzerda, Begram, van Heukelom, Godefroi, van Franck, ter Bruggen Hugenholtz, van Reede van Oudtshoorn, Wybenga, de Poorter, Wintgens, Kien, Taets van Amerongen, van Voorthuysen, Storm van 's Gravesande, van Asch van Wijck, van Nispen van Sevenaer, van Lynden, Luyben en de Voorzitter.

Vervolgens werd gestemd over artikel 2 en eindelijk over de geheele wet, welke werd aangenomen met 39 tegen 32 stemmen.

Art. 2 heeft betrekking op den aanleg en de exploitatie van een spoorweg van Rotterdam, langs Dordrecht, Breda Tilburg, Oirschot, Eindhoven, Helmond, Venlo en Roermond, tot Maastricht; — van een spoorweg van Arnhem, langs Nijmegen, tot Venlo; — van een spoorweg van Tilburg, langs 's Hertogenbosch en Grave, tot Nijmegen; — van een spoorweg van Venlo en van Roermond naar de Pruissische grenzen en van een spoorweg van Vlissingen, langs Middelburg, Goes en Bergen op Zoom, naar Rozendaal en Breda.)

Tegen hebben gestemd, de heeren: Luyben, Schimmelpenninck, Olivier, Poortman, van Foreest, Thorbecke, Elout van Soeterwoude, van Hall, Heemskerk, van Akerlaken, Lycklama à Nyeholt, Kingma, Idzerda, Begram, van Heukelom, Godefroi, de Brauw, van Franck, ter Bruggen Hugenholtz, van Reede van Oudtshoorn, Wybenga, de Poorter, Wintgens, Kien, Taets van Amerongen, de Kempenaer, van Voorthuysen, van Asch van Wijck, van Nispen van Sevenaer, van Lynden, Schimmelpenninck van der Oije en de Voorzitter.

Ook tegen het geheele wets ontwerp stemden de laatst genoemde leden.

-

Het voorstel van de heeren *Kingma, Idserda* en *Wijbenga*, betreffende eene aan te leggen lijn van Leeuwarden over Heerenveen naar Meppel, werd bestreden door den heer *de Poorter*, die eerst, om financiële bezwaren, de lijn over Assen vervallen wilde zien, alsmede door den heer *van Zuylen van Nyevelt*, die door twee lijnen meer uit gaven bij minder voordeel wachtte.

De heer *Kingma* wenschte echter niet, dat om de lijn over Heerenveen, die over Assen zou worden opgeofferd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken meende, dat men, na de aanneming der wet, zou kunnen beproeven, om aan veler wenschen, betreffende de lijn over Heerenveen te voldoen, terwijl de lijn Groningen-Leer eerst dan voordeel kon opleveren, als ook de aansluiting van den kant van Hannover werd bevorderd.

De heer *van der Linden* wilde vooral de lijn over Assen uit het net zien genomen.

De heer *van Hoëvell* stelde daarop dit amendement voor:

„Deze bekrachtiging treedt in werking zoodra in deze „concessie de lijn van Meppel over Assen naar Groningen „zal zijn vervangen door eene spoorweglijn van Leeuwarden langs Sneek en Heerenveen naar Meppel,” enz.

Het voorstel van de heeren *Kingma c.s* werd daarop verworpen met 60 tegen 11 stemmen.

Voor de heeren: van Foreest, Lycklama à Nyeholt, Kingma, Idzerda, Reinders, ter Bruggen Hugenholtz, Wybenga, Kien, Dirks, Taets van Amerongen en Storm van 's Gravesande.

De wijziging, door den heer *van Hoëvell* gesteld, werd verworpen met 46 tegen 25 stemmen.

Voor de heeren: Schimmelpenninck van der Oije, Luyben, Elout van Soeterwoude, van der Linden, van Hall, van Akerlaken Lycklama à Nyeholt, van Hoëvell, Kingma, Idzerda, Begram, de Brauw, ter Bruggen Hugenholtz, van Reede van Oudtshoorn, Mackay, Wybenga, de Poorter, Wintgens, Kien, Dirks, Taets van Amerongen, van Voorthuysen, van Zuylen van Nyevelt, van Asch van Wijck en van Nispen van Sevenaer.

De heer Reinders trok zijn voorstel in.

—

De Minister van Finantien verklaarde in den loop der discussien, dat, zijns oordeels, eene rente-garantie van 4½ pCt. van het Ned. Gouvernement, wel zou medewerken om het benoodigd kapitaal voor den spoorweg te vinden, en voegde er bij, dat hem de *schriftelijke* verzekering was gegeven, dat het het *grootste gedeelte* van het kapitaal voor de werken reeds gevonden *was*.

—

Z. M. heeft bekrachtigd de benoeming van den heer Mr. *L. Vos*, burgemeester van Vries, tot secretaris dier gemeente.

—

De heer mr. *L. A. H.* baron *van Ittersum*, tot hiertoe secretaris van legatie bij het gezantschap te Frankfort, is benoemd tot raad van legatie bij dezelfde missie; en de heer mr. *B. O. T. H. Westenberg*, thans attaché bij het gezantschap te Madrid, tot secretaris van legatie dat te Frankfort.

Tot ontvanger der directe belasting is bevorderd: te Dronrijp, de heer *H. A. Steyn Parvé*, surnumerair bij dezelfde administratie ter provinciale directie van Drenthe.

—

Door de Commissie uit het Prov. Geregtshof van Overijssel, belast met het afnemen van het examen van aspiranten voor het Notaris ambt, is o. a. als candidaat notaris toegelaten de heer *Jan Poulie*, Notaris-klerk te Raalte.

—

In den nacht van Zaturdag op Zondag zijn gestolen te Kloosterveen, ongeveer twee mud poot-aardappels, uit een kuil achter het huis van *H. E.*

De justitie doet onderzoek naar hem, die zoo, ten koste van een ander, voor de toekomst zorgde.

—

Dezer dagen werd ten huize van Mejuf. *v. d. W.* te dezer stede een kagchel gezet Nauwelijks was er vuur in gelegd of een dommelend gebrom liet zich hooren, en ontlastte zich de schoorsteen van een talrijk corps bijen. Bij nader onderzoek bleek het, dat zich dezen zomer in den schoorsteen een bijen-zwerm gezet, en aldaar een goeden voorraad honig verzameld. Men had, daar het gat van den nis gesloten was geweest, niets van den zoeten schat gemerkt, die aan de bewoonster gebragt, maar nu door het in zijne rust gestoorde corps zelfs, bijkans verloerd was.

—

De Minister van Justitie heeft verboden, dat de rijksveldwachters in 't vervolg gebruik maken van de vrijdom van vervoer, hen door ondernemers van diligences verleend, als nadeelig kunnende werken op het toezigt op de diligences zelve

—

De te Leeuwarden ter dood veroordeelde *de Graaf* heeft zich tegen het over hem uitgesproken vonnis in cassatie voorzien.

—

Te Winschoten is een dienstmeisje van Middelstum in 't huis van arrest gebragt, beschuldigd van kindermoord. Men zegt, dat zij hare ontzettende misdaad reeds heeft bekend.

—

't Hof van Limburg heeft dezer dagen tot 10jarigen dwangarbeid veroordeeld, zekeren *Jan Smalbroek*, broeder der vereeniging van de onbevlekte ontvangenis te Hasselt, wegens aanranding der eerbaarheid, gedurende de laatste tien jaren, op kinderen, de onder zijn toezigt staande godsdienstige school bezoekende.

—

Een notabel ingezeten van Nijmegen laat zich door het Gemeentebestuur geregtelijk vervolgen, ter zake van zijne weigering om te betalen *twaalf en een halve cents*, voor het, op last der politie plaatsen van het wijknommer aan het door hem bewoonde eigendom.

—

Voor de her-aanbesteding van het graven van het Winschoterdiep, ter lengte van ongeveer 17000 ellen, zijn geene inschrijvingsbilletten ingekomen.

Handen voor aardwerk zullen straks nog meer gezocht worden.

DE WONDEREN DER GENADE,

OF

EENIGE BLADZIJDEN UIT HET MERKWAARDIG LEVEN EENER BOERIN.

III.

Maar iets was toch het gevolg van deze vermaning; Ik werd voorzigtiger in mijn spreken en handelen geen enkel woord aangaande mijn ongelukkigen toestand kwam er over mijne lippen, zoo als vroeger in vrolijken luim wel eens was geschied en meer dan ooit nam ik het vaste besluit, om niemand een enkel woord te zeggen van de toekomst waarvoor ik zoo vreesde.“

Magdalena kwam te Madretsch aan en zocht dadelijk de nieuwe woning op, waar zij het brood zou verdienen. De vrouw des huizes en hare dochter kregen alras vermoeden van het lot der ongelukkige en onderhielden haar daarover zeer ernstig, maar Magdalena ontkende alles en besloot op 't zelfde oogenblik, de dienst stil te verlaten, ten einde geen raad of verwijt meer te hooren. Bij een bekende liet zij een brief schrijven, voorzien van eene valsche naamteekening, waarin zij verzocht werd onmiddelijk bij hare moeder te komen, die gevaarlijk ziek was.

Goed bedacht, zeide zij in stilte, maar - haar weg was niet die des Heeren. Het bange uur was voor haar gekomen, vertwijfeling en woede beheerschten beurtelings haar hart en zij erkende zelve in de gevangenis, dat zij den booze om hulp gebeden en tot loon daarvoor hare ziel beloofd had!

Wat er verder is geschied, mag onze pen niet afschrijven. Zij zelve beefde daarvan in de gevangenis terug en brak uit in een hartverscheurend geschrei. 't Was op 15 Augustus en de avond viel.

Achter het huis was een varkens-stal en daarin kwam een kind ter wereld Drie maal liet het een pijnlijk geluid hooren en — toen zweeg het hier voor eeuwig. De moeder wurgde het, verborg het onder een bundel stroo en liep toen naar een stroomend water om haar brandenden dorst te lesschen.

De vrouwen des huizes mompelden en lieten zich het een en ander woord ontvallen, maar onbewimpeld beschuldigden zij haar niet. Magdalena haalde toen het donker was, het doode kind, lei het in haar bed en sliep naast het lijkje zeer — gerust! Ook haar geweten sliep, maar 't zou niet lang duren. Een kwaad geweten heeft altijd een korten slaap.

Wee! als het wakker wordt, maar duizendmaal wee! als het niet ontwaakt.

's Morgens te 5 uur, ontvlood de slaap aan Magdalena's oogen en gevoelde zij dat iets haar hart als met looden last, drukte. Zij dacht eenige oogenblikken na en allengs kwam zij tot bezinning aangaande de verschrikking van den vorigen dag. Zij voelde naar het lijkje en staarde op het doode knaapje. Hoe schoon was het en hoe krachtig! „Gij moest het toch niet vermoord hebben!“ mompelde zij, legde het lijkje in de kleerkist, ging aan het werk en begaf zich, toen zij het volbragt had, weder te bed.

Magdalena hoopte dat hare misdaad verborgen

In eene der Hervormde kerken te Amsterdam werd een bankbillet van f 1000 gevonden en een onbekende schonk gelijke som aan het Idioten-gesticht te 's Hage.

Weldra zal voor het Provinciaal Geregtshof van Noord Holland teregt staan *Hendricus Swaans* oud 42 jaren, geboren te Berger in Noord-Braband, beschuldigd van poging tot moord op *D. W. Waelher* zijne huisvrouw, die hem, om verregaande mishandelingen, had verlaten. De vrouw werkte bij den heer *Bahlman* op den Nieuwen Dijk te Amsterdam en was op 20 Augustus jl. des avonds te $9\frac{1}{2}$ uur bezig de stoep voor het huis van genoemden manufacturier, te dweilen, toen zij, in eene bukkende houding, zich op 't onverwachts van achteren voelde aangegrepen; en met het hoofd tusschen de beenen van een manspersoon gedrukt, die, zonder een enkel woord te spreken; haar met een snijdend werktuig, 't welk zij echter niet zag, eene wonde aan den hals toebragt, waarbij zij voelde, dat zij bij herhaling werd gesneden of gestoken. Zij gaf een hevigen gil, waarop de dader haar los liet en vlugte in de rigting van den Dam.

Zij had echter bemerkt dat de misdadiger was haar — man!

Deze gearresteerd, verklaarde, dat hij op den bewusten avond alleen ten doel had zijne vrouw te kussen en een briefje te overhandigen, dat hij daarom zijn arm om haar hals had geslagen, maar dit onhandig deed, wijl hij een borrel had gedronken — dat hij, bij deze handeling, eene portemonnaie, waarvan het scharnier gebroken was, in de hand hield en zijne vrouw daarmede onwillekeurig zal hebben gewond.

Tevens geeft hij voor, dat hij zijne vrouw van overspel verdacht hield Geen reden echter, o.m., van hem gescheiden, zoo veel moeite te doen om haar te kussen en ook kwalijk te gelooven, wijl de mishandelde zeer gunstig bekend staat, terwijl de beschuldigde meer als ter zake van mishandeling en verwonding is veroordeeld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Men leest in een brief aan den *Echo en Savonarola*:

„Alle Zondagen des namiddags ten twee ure wordt er eene Italiaansche godsdienstoefening gehouden te Montreux. Ongeveer 50 Italianen, waaronder velen, die bekeerd schijnen te zijn, wonen haar getrouw bij. Een hunner heeft mij gezegd, dat hij tot kennis der waarheid is gekomen door *Mazzarella*. Miss *Burton* is de ziel van die bijeenkomsten, met behulp van de Evangelische Kerk van Genève die den heer *Bonnelli* gezonden heeft om het Evangelie te verkondigen in de kapel van de Vrije Kerk van Montreux. Eene andere bijeenkomst wordt gehouden te Clarens in eene particuliere woning, ten zes ure des avonds. Sedert drie maanden heeft de heer *Bonnelli* godsdienstoefening gehouden te Vevey des Zondags morgens ten 8 ure, en de zegen Gods rust zigtbaar op dit werk. Ik gevoelde mij zoo gelukkig onder deze vrienden dat ik een oogenblik waande mij te Londen bij u te bevinden in uwe kapel in de Newmanstreet. Het is treffend om te zien, hoe die krachtige menschen met hunne ruwe handen en bruine aangezigten nederig en aandachtig als de kinderen luisteren naar de verklaring van een gedeelte van Gods Woord. Die menschen zijn arbeiders aan de spoorwegen."

TELEGRAFISCHE DEPÊCHE VAN HEDEN.

Amsterdam. Maandag, 21 Nov. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. $2\frac{1}{2}$ pCt. $62\frac{3}{4}$ percent. dito 4 pCt. $96\frac{5}{8}$ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. $104\frac{5}{16}$ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. $73\frac{1}{4}$.

Granen en Zaden.

Koolzaad hooger; op November f 360. — Raapolie hooger; op zes weken f $36\frac{3}{4}$. — Boekweit schaarsch en verkocht; 120 ponds Holsteinsche f 200. — Overigens granen onveranderd.

Wij zullen op de helft der maand December de ingezonden oplossingen geven van de raadsels, die tot en in het derde nommer der maand December zijn geplaatst en dat vervolgens elke 14 dagen doen.

Na het plaatsen der oplossingen, houdt, zooals ook wel te begrijpen is, verdere mededinging in het beantwoorden van de alzoo opgeloste raadsels, enz., op.

* **Wolvega**, 19 Nov. Gisternamiddag te 2 ure geraakten op den straatweg nabij Wolvega twee paarden voor een wagen op hol, met het ongelukkig gevolg, dat de zoon van den landbouwer A. *H. Scheemstra*, een vlug jongeling van bijna 22 jaren, die met den knecht op den wagen zat, van den wagen sprong, denkelijk met het doel, om de paarden te grijpen, en zich daardoor zoodanig bezeerde, dat hij neerviel en bewusteloos was en bleef (niettegenstaande oogenblikkelijke geneeskundige hulp) tot aan zijn overlijden heden morgen te 10 ure; — de knecht die op de wagen bleef, kwam er zonder letsel af, want de paarden raakten spoedig van den wagen los. Algemeen wordt dit ongeluk diep betreurd, vooral door diegene welke den overledene hebben gekend, hij was een braaf en oppassend jongeling; — de diep bedroefde ouders verliezen in hem hun eenigen zoon.

* **Dalen**, 18 Nov. Heden gaf de hier gevestigde liedertafel „Apollo" het eerste winterconcert. De voornaamste stukken, die voorgedragen werden, waren: Die jongen musiekanten, im Walde en die Schwalber van *Lucken*; Jägerslied en Wandermarsch van F. Albt; een paar trio's en quartetten van Mendelsohn, benevens eene oblijgaat op de piano aus den Belisarius. — Voor de buitengewone leden en geintrodceerde vreemdelingen was het een waarlijk genoegelijke avond, waarvan de laatsten openlijk blijk gaven. — De partij werd met een bal besloten.

* **Borger**, 19 *Nov*. Ter verkiezing van een gemeenteraadslid alhier op den 14 Nov. ll., had eene herstemming plaats tusschen de heeren *O. Hoenderken* en *J. Oosting*, beide te Borger; de eerste is benoemd en de benoeming door hem — aangenomen.

* **Coevorden**, 18 Nov. Bij de heden alhier plaats gehad hebbende herstemming tusschen de H.H. *H. Reman* en *D. Wetselaar*, voor een lid van den gemeenteraad, waren uitgebragt 73 stemmen, waarvan de eerste 52 en de laatste 23 stemmen verkreeg, zoodat eerstgenoemde is benoemd.

* **Zuidbarge**, 19 Nov. Heden had alhier eene zoo genaamde papagaai-schieterij plaats. Veertig schutters dongen naar de prijzen. De eerste prijs, bestaande uit een fraai jagtgeweer, viel ten deel aan *B. Begeman* te Zuidbarge, de twee daarop volgende prijzen, bestaande uit twee pistolen, ontvingen *R. Oosting* en *G. Limbeek* te Zuidbarge, terwijl *G. Idema* op 't Oranjedorp en *F. Jonsen* te Noordbarge ieder een fraai bewerkt kruidhoorn verkregen. Door het schoone weder begunstigd, woonden velen dit volksvermaak bij, terwijl alles in de beste orde is afgeloopen.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

Door den kerkeraad per Ned. Herv. Gemeente Dwingelo is thans aan de heeren collatoren het volgende tweetal predikanten, ter benoeming van een hunner, aangeboden als: Ds. *de Groot*, thel. doct. te Rottum en Ds. *van der Velde*, te Borne.

Dit is volgens het dezen zomer door de arr. regtbank te Assen gewezen vonnis, 't welk thans in gewijsde is over gegaan.

De bij de Christelijk afgescheidene Gemeente te Beilen beroepen herder en leeraar *F. A. Kok*, thans te Roden en Een, heeft voor die beroeping bedankt.

Door de Christelijk afgescheidene gemeente te Meppel is tot herder en leeraar beroepen de heer *W. Posthumus*, te Sarhuisterveen. Op het drietal was ook geplaatst, de heer *H. Benting* te Middelburg en de candidaat *S. Everhuis* te Kampen.

Door het Provinciaal Kerkbestuur van Drenthe is de heer *A. W. C. I.* uit de betrekking als herder en leeraar van de gemeente Kolderveen, ontslagen.

In de raadsvergadering den 19 dezer te Beilen gehouden is met eenparige stemmen benoemd tot Hoofd-onderwijzer te Beilen *A. H. Dikboom* hoofdonderwijzer te Nieuwe-Schans

INGEZONDEN STUKKEN.

Wij nemen uit de *Prov. Gron. Ct.* het volgende over:

In UEd. geëerd blad van den 10 dezer werd gemeld, dat ook door HH. Provinciale Staten van Drenthe in behandeling zoude worden genomen, om het bovenpand der Smildervaart door opmaling van water uit het Ruitersdiep door stoom op eene voldoende wijze te voorzien. Dit werd met regt als eene zaak van 't grootste gewigt voor de provincien Groningen en Drenthe beschouwd, omdat door den lagen waterstand in het bovenpand de scheepvaart des zomers dikwijls gestremd is, welke toestand zekerlijk verergeren zal, zoodra de afschutting ook door het Noord-Willems-Kanaal zal plaats hebben.

Wij geven den belangstellenden in bedenking, of nu niet aan dit gewigtig onderwerp meer uitbreiding dient gegeven te worden en nog meer nut tot stand gebragt; niet alleen voor de provincien Groningen en Drenthe, maar tevens ook voor de provincie Friesland. Immers worden die stoomwerktuigen zoo ingerigt dat zij de ruimte van water kunnen opwerken naar 't bovenpand, dan kan worden aangebragt:

1o. een vallaat of schutsluis in de plaats van den dam tusschen de Witterwijk te Smilde, en de Compagniesvaart te Appelscha en de scheepvaart ware dan geopend door verschillende dorpen tot in het algemeene vaarwater in Friesland;

2o. een vaarwater of eene waterleiding, met een schutpomp daarin, boven of beneden het laatste vallaat te Veenhuizen, naar de Haulerwijk in het bovenpand aldaar; dan zou de scheepvaart ook van daar bestendig kunnen plaats hebben tot en over Dragten in het algemeene vaarwater; en

3o. uit het pand tusschen Bakkeveen en de Friesche palen een verlaat, in plaats van den dam, die de Wilpstervaart, in de gemeente Marum, van de Jonkersvaart scheidt, in de gemeente Leek; dan zoude de scheepvaart geopend zijn voor verschillende dorpen in de provincien Friesland en Groningen tot in de publieke wateren en een geregeld waternet in de hoogste gedeelten der genoemde provincien zoude dan tot stand zijn gebragt. --

Over het groot belang en het algemeene nut, dat dit werk zoude kunnen aanbrengen, wanneer het verwezenlijkt wordt, evenmin als over het groote nadeel, dat bij het nalaten noodwendig het gevolg zal worden, kunnen wij hier niet uitweiden; het springt bij eenig nadenken duidelijk in het oog. Daarenboven zijn de kosten, die deze verbinding zal vorderen, gering te achten; want de vaarwaters, behalve tusschen Haulerwijk en Veenhuizen, zijn aanwezig, de dammen worden door sluizen vervangen. en die behoeven niet veel te kosten, omdat zij geene belangrijke hoogte van water behoeven te schutten. Wij zijn van gevoelen, dat, wanneer de stoomwerktuigen in den zomer slechts eenige weken onafgebroken zooveel water kunnen opwerken, als een fiksche watermolen bij een goeden wind kan opleveren, in den zomertijd alle genoemde panden, boven 't algemeene water gelegen, ruimschoots van water kunnen voorzien worden.

Mogten HH. Staten der tot deze zaak betrokken provincien, alsmede de gemeentebesturen en particuliere eigenaren, voor de stichting der stoomgemalen, dit in behandeling nemen en tot een gewenscht einde brengen, dan zou aan geen gering gedeelte der respectieve gewesten een voortdurende bloei verzekerd worden.

Z.

ERRATUM.

In het vorige nommer onzer Courant is onder *„het Kerk- en Schoolnieuws"* een verkeerde tekst opgegeven ten aanzien van eene godsdienstoefening te Exloerveen. Deze moet niet zijn Marc. 10 : 48*b* maar 49*b*, terwijl mede niet gesproken werd over *de roeping des Christens*, maar over *de roeping tot Christus*.

CORRESPONDENTIE.

Het niet onaardig verhaal van een meisje, dat verzocht haar te schaken en geschaakt werd met haar daagsch en Zondagsch toebehooren, doch in 't bezit van haar minnaar bleef, alleen in eerstgenoemd pak, leggen wij, om gewigtige redenen, ter zijde.

Als de schaker het meisje inderdaad lief heeft, zal hij niet treuren om het gemis van den feestdos zijner beminde, immers 't was hem dan niet te doen om de lijst, maar om de schilderij.

Advertentien.

Posterijen.

De DIRECTEUR van het Postkantoor te Assen brengt

---

zou blijven, want niemand had haar daarover een woord gezegd, maar toen de avond kwam, moest zij in den stal melken. Daar stoeiden de beide kinderen der huisvrouw, en keuvelden met elkanderen. „Weet gij niet," zeide het eene „waar Magdalena haar kind heeft verborgen?" Op het hooren van die vraag, was het der misdadige moeder, als of haar bloed eensklaps stil stond. Zij wisten het dus! Onmiddelijk nam zij het besluit, om nog denzelfden avond te vlugten, maar toen de avond kwam kon zij het niet, want een onverwacht beletsel hield haar te huis.

't Was reeds laat. Daar klopte men zachtkens aan het venster. Magdalena opende en — Peter klom binnen. De eerste voet, die hij er zette, was op de kleêrkist van Magdalena — de kist, waarin het lijk lag van het vermoordde kind. „Ik ben zoo angstig om u!" zeide hij, „maar weet niet waarom." Magdalena zweeg. „Wat scheelt er aan?" vervolgde hij. „Ach, het is met mij niet goed!" was 't antwoord. Peter vertrok, zonder iets van de ontzettende misdaad, die bedreven was en die ook hem zoo na betrof, vernomen te hebben. Op de kleêrkist stappende, verliet hij weder door het venster, Magdalena's kamer „Als nu het kind eens kon schreijen!" dacht Magdalena, toen Peter's voet het deksel weder drukte. Ach! het kind schreide niet en lag dood in de kist, als in een graf en Peter verdween in de nachtelijke duisternis.

De volgende dag brak aan, de 17de Augustus 1835 en te 5 uur was Magdalena reeds, eerst in den stal en toen in den tuin, aan den arbeid. Zij deed, alsof er niets was gebeurd, maar 't was toch, alsof de keel haar werd toegebonden. Een oogenblik daarna vervoegde zich een justitie-beambte bij haar, deed allerlei vragen en eindigde met te zeggen, dat zij oogenblikkelijk te Nidau bij den regter moest komen. Magdalena ontstelde. Spoedig nam zij het lijkje, wikkelde het in een zakje en volgde den beambte.

Onderweg wilde zij het in 't water werpen, maar haar geleider ging aan den waterkant en belette haar plan. Eindelijk kwamen zij te Nidau aan en stond Magdalena voor den regter. „Hier breng ik u de beschuldigde!" zeide de justitie-agent. „Laat haar opsluiten!" was 't antwoord, en, nadat haar alles was ontnomen, zelfs het doode kind in het kleedje, 't welk zij nog altijd in de hand hield geklemd, werd zij in een hok gebragt en opgesloten.

„Die 17de Augustus", wij laten Magdalena spreken, „vergeet ik nooit, neen nooit! Ontzettend oogenblik — die eerste voetstap in eene gevangenis! Nadat ik met een oogwenk de ruimte had gemeten, wierp ik mij op den grond en riep handenwringend: „„o God! zóó kom ik in de gevangenis—maar hoe zal mijn uitgang zijn!""

„Twee andere gevangenen, in een belendend vertrek geplaatst, dit hoorende, zeiden: „„bekommer u niet al te veel. Waarom zijt gij hier?"" Toen ik antwoord had gegeven, sprak de eene: „Bedaar, want in allen gevalle zult gij hier niet zoo lang zijn als ik. Zes maanden zit ik reeds in deze gevangenis!""

„„Zes maanden"", riep ik, „„dan maakte ik nog liever een einde aan mijn leven. Ach, waarom ben ik niet gestorven, vóór ik deze plaats be-

ter kennis van het Publiek, dat van af heden het gewone WINTER-POSTRIT wederom in werking zal komen, waarvoor de **BUSLIGTINGEN** zullen plaats hebben als volgt:

Voor de correspondentie naar en over Meppel en Zwolle aan het Stadshuis om 6¾ uur 's avonds.
 „ „ Kantoor „ 7 „ „

Voor de correspondentie naar en over Groningen: aan het Stadshuis om 9½ uur 's avonds,
 „ „ Kantoor om 9¾ „ „

Deze beide laatste busligtingen zullen des Zondags te gelijk met die voor Meppel en Zwolle geschieden en als dan het Kantoor van 9—9¾ uur 's avonds voor het Publiek *niet* geopend zijn; terwijl het kantoor des avonds voor het publiek geopend zal zijn van half zeven tot half acht, in plaats van zes tot zeven uur.

Assen
den 18 November 1859

De Directeur voornoemd,
H. S. GRATAMA

Marktevergadering

van de Marktgenooten van Noord en Zuidbarge, (op Donderdag den 24 dezer, op de gewone plaats te Noordbarge, waarin onderscheidene belangrijke zaken zullen behandeld worden.

K. ENSING.
Volmagt.

Degenen die iets te **VORDEREN** hebben van of **VERSCHULDIGD** zijn aan de

Nalatenschap

van wijlen ***JACOB ZWIERS***, in leven Veenvener te Smilde, gelieve daarvan OPGAVE te doen voor het einde dezer maand, ten kantore van den Notaris A. J. C. TELLEGEN aldaar.

F. M. H. Cohen,

Tandmeester aan het Instituut voor Doofstommen te Groningen, ***KUNSTTANDEN en GEBITTENVERVAARDIGER*** en van alle tot dusverre uitgevondene ***MONDHULPMIDDELEN*** naar de laatste Fransche uitvinding zal alhier gelogeerd zijn bij den heer KUIPERS, op Maandag den 28sten dezer.

Op Zaturdag 26 November, des avonds te 7 uur, in het CONCERTHUIS te Assen, zullen publiek worden verkocht ten verzoeke van de Weduwe en Erven LUITJE DEKKER:

Eene ***HUISPLAATS*** aan den Veeneweg en ***BOUWGRONDEN*** bij LAMBERTUS LAMBERTS, nabij den Veeneweg groot 1½ bunder.

Ten verzoeke van den heer P. VAN GORCUM:

Circa 1½ bunder ***BOUWLAND***, ten Oosten der straat aan het Pelenveld en op het Aardscheveld.

A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN,
Notaris.

Groote Houtboeldag.

Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te Groningen, zullen, op MAANDAG den 5den December 1859, des morgens te 9 uur, op de plaats zelve, ten verzoeke van de Erven KLUIVING te Noordlaren, publiek worden verkocht:

Ongeveer ***400 EIKEN-*** en eenige ***ELZEN BOOMEN*** op staan staande te Noordlaren Onder Eiken is veel ***zwaar*** en ***kromhout***, zeer geschikt voor ***Scheepstimmerlieden*** en verder tot alle werk.

Aanbesteding

op Woensdag den 30 November 1859, des voormiddags te 10 uur, ten huize van G. HOMMES te Rolde, van het ***WERKLOON*** van eene groote BEHUIZING en SCHUUR te Grollo, voor den heer E. HOBEN te Amen, waarvan het Bestek en de Teekening ten huize van bovengenoemden G. HOMMES ter inzage liggen.

Op zeer aannemelijke voorwaarden

uit de hand te koop:

Eene ***BEHUIZING*** en ***TUIN***, met — des verkiezende — ongeveer **twee** bunders beste ***GROEN-*** en ***BOUWLAND***, staande en gelegen nabij de elleboog te Haulerwijk (Boven). Te aanvaarden den 12 Mei 1860 en te bevragen bij den bewoner en eigenaar B. E. WIERING aldaar.

GROOTE

Houtverkooping

in het Lieversche Bosch, gemeente Roden, van . . 300 stammen ***EIKENBOOMEN***, aldaar op wortel staande, geschikt voor den Scheepsbouw en allerlei Timmerwerk, benevens eenige perceelen ***SCHILHOUT***. Bij die gelegenheid zullen wederom worden verkocht een aantal nummers extra zware en lange ***BOOMEN***, aldaar staande zoogenaamd in de Horre.

Deze verkooping zal plaats hebben te Lieveren op Vrijdag den 9den December 1859, des voormiddags 10 uur te beginnen.

Notaris H. H. VAN LIER.

Ten verzoeke van de erven KOOPS te Zweeloo, zal de Notaris SLINGENBERG op Dingsdag den negentienden December aanstaande, 's morgens om tien uur ten huize van de weduwe VAN TAREL te Dalen, publiek verkoopen:

Eene ***KEUTERIJ*** te Dalen, bestaande uit een ***HUIS*** en ***ERF***, 12 madden ***BOUWLAND***, zes dagwerk best ***HOOILAND***, 2 akkers ***VEEN***, zes ***WEIDEN*** in het Benierstuk en eenige ***VELDGROND***.

A. SLINGENBERG, Notaris.

Het SCHEI- en GENEESKUNDIG PRÆPARAAT is een nieuw en uitmuntend middel ter versterking van het Haar.

Hetzelve bevat in eene juiste verhouding alle bestanddeelen, welke het Haar tot voedsel dienen en de huid versterken. Het reinigt het Hoofd van de schilfers, bevordert het uitvallen en bevordert den groei der Haren, is uitermate verfrisschend en van het fijnste parfum. — Prijs per Flacon f 1.20.

Het eau des Carmes

van MARGARETHA GRASS werkt gunstig bij krampachtige verzwakkingen van zenuwgestel en spijsverteringsorganen, bij flaauwten, aanvallen van beroerten, ongeregelden bloedsomloop, en vervangt de Hoffman's druppels met veel zekerder en aangenamer werking, in alle voorkomende gevallen.

Bij ieder Fleschje wordt eene aanwijzing tot gebruik afgegeven. Het kleine fleschje 50 cts., het groote f 1.

De Oostersche Anti-Rheumatische Kruiden-Olie is uit vlugtige Planten-Oliën, vereend met de Cajapoet Olie, te zamen gesteld en geneest alle rheumatische ziekten en verlammingen, pijn in de gewrichten, verstijvingen in de pezen en andere aandoeningen.

De inwrijving geschiedt tweemaal daags met de vlakke hand; het lijdende deel wordt daarna met flanel of baai gedekt, dat voor het vuur warm gemaakt is.

Stoll's druppelen

bevrijden oogenblikkelijk van de hevigste kiespijn; men behoeft slechts een daarmede bevochtigd puntig watje in het oor te stoppen, aan de zijde waar de kiespijn is. Het fleschje kost f 1.

Stijfselglans

om het strijken gemakkelijk te maken en het goed een mooijen glans te geven. 13 cents het zakje.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A. VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER.
Dedemsvaart, H. L. v. d. VECHT.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Oldemarkt, C. VAN DER WENDEN.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.

en in de bekende Depôts in de andere steden.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 18 Nov. TARWE prijshoudend; 1[illegible] jarige bonte Poolsche f 320, 322; 132 ℔ dito f 320; [illegible] Fransche f 360 per 2400 kilo; 127 ℔ jarige Friesche f [illegible] aan de Zaan

ROGGE met goeden handel tot vorige prijzen; 12[illegible] Pruissische f 213; aan de Zaan, 125 ℔ dito f 21[illegible]; 12[illegible] dito f 212; 127 ℔ Galatz f 214. 125 ℔ dito f 208; 11[illegible] jarige Archangel f 182; 119 ℔ nieuwe Petersburger f 1[illegible] 116, 117 ℔ jarige dito f 180, 182.

GARST prijshoudend; 115 ℔ Zweedsche f 207.

Van HAVER verkocht: 100, 1[illegible]4/2 ℔ Dikke f 4¾ a f [illegible] Deensche f 8½ per 100 kilo

BOEKWEIT in een doen: 117 ℔ Gordijker f 19[illegible].

KOOLZAAD dadelijk £ 1 hooger; op levering zonder handel; Deensch £ 55; op 9 vat Olie dadelijk £ 59½.

LIJNZAAD prijshoudend; 112, 113 ℔ Petersburgsche f 29[illegible]. 1[illegible]2, 1[illegible]3 ℔ Archangel f 247½; 112, 113 ℔ Friesche f 290

RAAPOLIE dadelijk onveranderd, op levering willig; op [illegible] weken f 35¾; Vliegend f 34½; 10. Dec. f 34½, ¾, [illegible] 36¼, ½.

LIJNOLIE dadelijk in een doen op levering iets vaster; [illegible] weken f 30¾; Vliegend en 10 December f 29½, Voorjaar f 30½.

HENNEPOLIE op zes weken f 37½; Vliegend f 36¼.

RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 56 à f 60.

LIJNKOEKEN per 104 stuks f 8½ à f 11.

SCHIEDAM, 18 Nov. MOUTWIJN f 14 per vat en tamelijk vrij wat gekocht.

JENEVER 100 pct. Amst. proef f 17½ a f 18 per vat, contant bij partij.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1859

	pCt.	18 Nov	19 Nov.
Nederl. W.S.	2½		63 7/16
—	3	75½	75 5/8
	4	97¼	97¼
Amort.Synd.	3½		
Handelm.	4½	126¼	
O.I. Leening	4		9[illegible]½
Aand.H.Spw.			
— R. — —	4½		
[illegible]	[illegible]½		
[illegible]			
[illegible]			
[illegible]	[illegible]	103 7/8	104
[illegible] 1852/83	5	85 1/8	85
Dito 1840	4	81	80 7/8
— Stieglitz	4		
— Nieuwe	4		
— 5e Serie	5	89 15/16	90 1/8
— 1855 6eS.	5	100	99 7/8
— [illegible]	6	62¾	62¾

	pCt.	18 Nov.	19 Nov.
[illegible]			
Aand. [illegible]	[illegible]	157	157[illegible]
Obl.	4	78 1/8	78[illegible]
Spanje, Obl.	1½	32 3/16	32[illegible]
Obligatien	3	43½	43[illegible]
Binnenl.	3	41 13/16	41 13/16
Amortisable			
[illegible] Comp.			
Oostenrijk,			
Oblig. Gall	5	62 5/8	
— —	4		
— Metal.	5	53 13/16	53 13/16
— RenteA.	5	73 1/16	73
— Nation.	5	57 11/16	57 5/[illegible]
— —	2½	28 5/8	28¾
Polen, Cert.			
Rothschild	2½		
Portug., Obl.	3	43 5/16	43[illegible]
Brazilien	5		
Weener aandeelen	4		

18 Nov. Bij weinig handel was de markt heden algemeen iets vaster gestemd.

19 Nov. Handel en variatien waren heden onbeduidend.

---

trad!''''

„Onder zulke denkbeelden wierp ik mij op het strooleger, één voet slechts boven den grond en zonk onder schreijen en kermen, in een diepen slaap.

„Des namiddags te 3 uur werd er een klein klokje geluid, ten teeken, dat het verhoor een aanvang nam.

„De cipier opende de deur van mijn hok en bragt mij in de de regtzaal, waar, om een groote tafel, de regters zaten en op die tafel — lag het zakje met mijn dood kind!

„Ik was als door den bliksem getroffen.

„Op de vraag des regters: „„kent gij dat zakje en dat kind?'''' antwoordde ik: *ja.*

Daar lag het arme knaapje, dat slechts een oogwenk had geleefd, met de teekenen van het geweld op hem gepleegd en met de handjes gevouwen op de borst. Ik werd innerlijk bewogen, maar bekennen dat ik de moordenares was, dat deed ik niet!''

M a g d a l e n a werd in hare cel teruggebragt. Daar wierp zij zich op de knieën, riep den naam Gods aan en het gebed, dat zij in hare vroegste jeugd had gebeden, kwam weder over hare lippen. De laatste woorden daarvan: „Gij zijt mijn Vader en ik Uw kind!'' — met moeite kon zij die stamelen en luidkeels begon zij te snikken, want zij gevoelde het — God kon niet haar Vader, maar haar Regter zijn.

Op den volgenden dag onderging zij een nieuw verhoor en ook andermaal ontkende zij moordenares te zijn, ja vormde zij, in haar vertrek teruggekeerd, het vaste voornemen, om bij die ontkenning te blijven. Dat Hij, die niet niet meer haar Vader, maar haar Regter was, als met vlammende oogen in den donkersten schuilhoek dringt en elken leugen tot openbaarheid kan brengen — daaraan dacht zij niet. Bij een volgend verhoor beantwoordde zij alle vragen met klimmende verstoktheid, maar in dezelfde mate martelde het booze geweten hare ziele. Slapeloos woelde zij op hare armelijke legerstee in 't rond en vergeefs was het, dat zij den angstkreet der schuld, die haar drukte, trachtte te verstommen.

Een paar dagen later werd zij voor den president van het ambtsgeregt gebragt en toen men ook daar haar niets tot bekentenis kon brengen en, op eenigzins onverschilligen toon, over een anderen Regter sprak. Dien zij niet kon misleiden, alsmede van eene eeuwige straf, voor welke zij wel bevreesd zou worden, geraakte de ongelukkige in zulk eene woede, dat zij zich bijkans aan den Regter had vergrepen.

„Toen de cipier", zoo verhaalde de beschuldigde, „mij terugbragt, zeide hij: „„arme, arme M a g d a l e n a! hoe bedroeft het mij, dat gij zoo diep zijt gevallen. Uwe zaak gaat mij niet aan, maar ach! ik bid u, om Gods wil, om het belang uwer ziele, beken uwe misdaad, want anders zijt gij rampzalig voor eene eeuwigheid!'''' Die ernstige, liefdevolle taal — zij roerde mij, en overstelpt van angst en droefheid, vlood de bekentenis der misdaad over mijne bevende lippen. „„Wilt gij dit ook getuigen aan den Regter?'''' vroeg hij. Ik beloofde het hem en onmiddelijk begaf hij zich met die gewigtige tijding naar den president, die mij weder in 't verhoor nam en mijne bekentenis aanteekende.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.